אהדה או ניצחון ? 🤔 תשובה לג'ארד קושנר ולעצמנו

written by מאיר בן שבת | 26.11.2026

"ישראל ניצבת על פרשת דרכים. היא יכולה לצמוח מהטרגדיה של 7 באוקטובר, להיות בטוחה יותר ומשולבת יותר בעולם, או להמשיך במסלול הנוכחי שמוביל למעמד של מדינה מצורעת" 🤔 כך הזהיר ג'ארד קושנר, השליח המיוחד וחתנו של הנשיא דונלד טראמפ, בריאיון שפורסם השבוע בניו־יורק מגזין. בריאיון נפרד, שהתקיים מאוחר יותר בפודקאסט של איש העסקים ומו"ל התקשורת הגרמני מתיאס דופפנר, קרא קושנר לישראל לצאת מ"הלך רוח של מלחמה מתמדת" ולהתמקד בדיפלומטיה כלכלית ובהשלמת המהלכים בעזה.

אומנם הדברים הללו נאמרו על רקע התסכול המתמשך של ממשל טראמפ מהעיכובים ביישום המתווה לרצועת עזה, אך הם כנראה משקפים את התפיסה הרווחת בבית הלבן, ויתורגמו לציפיות מכל ממשלה שתכהן בישראל גם בנוגע לשאר הזירות. לפיכך הם מחייבים התייחסות רצינית במיוחד, משום שהם מגיעים מידיד אמת של ישראל, שממשיך לפעול למענה ורוצה בהצלחתה.

אלא שדווקא מתוך ההערכה הזו, חובה לומר את האמת הפשוטה: במזרח התיכון אהדה בינלאומית ודיפלומטיה כלכלית אינן תחליף לעוצמה צבאית, אלא תוצאה ישירה שלה.

ביסוד הדילמה שמציג קושנר בין שגשוג והשתלבות לבידוד ומלחמה מתמדת ישנה הנחה שאפשר לקנות שקט, ביטחון ויציבות באמצעות קיצורי דרך מדיניים. הניסיון המר של ישראל מלמד בדיוק ההפך: בכל פעם שבירושלים העדיפו את מחיאות הכפיים של הקהילה הבינלאומית על פני ההכרעה בשטח, המחיר שולם בריבית דריבית שנים ספורות לאחר מכן.
אין צורך להכביר בדוגמאות. הן מוכרות היטב. בשלוש השנים האחרונות שילמה החברה הישראלית מחיר דמים כבד מנשוא, אך בזכות נחישותה וגבורת לוחמיה היא גם הגיעה להישגים אסטרטגיים חסרי תקדים. המשוואה האזורית השתנתה, ציר הרשע ספג מהלומות קשות וההרתעה הישראלית נבנתה מחדש בדם וביזע.

המבחן: התועלת הביטחונית

אם נחזור לתוכנית "מועצת השלום" בעזה, שהעלתה את הדיון העקרוני הזה לכותרות, נקודת המוצא הישראלית ביחס אליה היא שהתרומה המרכזית שלה כבר מומשה בהשבתם של חטופינו מהרצועה. למרכיביה האחרים נאלצה ישראל להסכים רק משום שהיו תנאי ותמורה להשבת החטופים, ולא משום שהם רצויים מלכתחילה. מכאן ואילך, בכל הנוגע לעיצוב "היום שאחרי" ברצועה נעשה מאזן היתרונות והחסרונות של המתווה האמריקני מורכב, ובוודאי שהוא אינו משחק לטובת ישראל באופן מובהק.

האזהרה של היועץ האמריקני ג'וש גרינבאום, ולפיה "מועצת השלום" תזרוק את המפתחות של עזה בחזרה לאו"ם אם ישראל תמשיך לעכב את יישום המתווה ברצועה", לא צריכה לעורר בהלה בירושלים. גרינבאום כנראה מניח שהחשש הישראלי מתרחיש של שליטה בכל רצועת עזה הוא כה גדול, עד שהדרג המדיני בישראל יסכים לבלוע כל צפרדע כדי להימנע ממנו. ובכן, מי שסבור כך לא הפנים את השינוי העמוק שחל בתודעת הציבור הישראלי מאז 7 באוקטובר.

סקרי דעת הקהל שנערכו במהלך 2026 לימדו על הספקנות העמוקה של הציבור הישראלי בעניין ההתקדמות לשלבי ההסדרה הבאים בעזה, ברקע התחושה שהאיום הביטחוני מהרצועה טרם הוסר ובגלל התנגדות רחבה למתווים שתחנת הסיום שלהם היא מדינה פלסטינית. למי שמתקשה לזכור, סעיף 19 בתוכנית קובע כי "ככל ששיקום עזה יתקדם, וכאשר תוכנית הרפורמות של הרשות הפלסטינית תיושם, ייתכן שיבשילו אז התנאים לנתיב אמין לעבר הגדרה עצמית ומדינה פלסטינית".

הרגש הבולט בציבור הישראלי חשדן מאוד כלפי הסדרים בינלאומיים, ובעיקר כשברור שהם עלולים לאפשר לאויב לא רק לשרוד, אלא גם לשקם את כוחו. כאשר באותו שבוע נשמעות דרישות דומות מישראל מ"מועצת השלום" וממנהיג חמאס ח'ליל אלחיה, לא רק מותר אלא חובה לפקפק בתועלת הצפויה לנו מהן, גם אם ברור שהדרישות נובעות ממניעים שונים.

הצעדים ש"מועצת השלום" מבקשת לקדם כעת כוללים, בין היתר, הסמכת כוח ייצוב בינלאומי ופריסת כוח שיטור מקומי. כל זה קורה בשעה שחמאס נותר גורם הכוח הבלתי מעורער ברצועה, מחזיק בנשקו, ממשיך להתחזק ומוכן לאפשר במקרה הטוב, מבחינת האמריקנים רק גרסה עזתית למודל חיזבאללה בלבנון: ממשל אזרחי שאינו מזדהה רשמית כחמאס, אך עושה את דברו בפועל, באונס או מרצון. העובדה שחמאס רואה בעין שלילית את קיומה של "מועצת השלום" אינה יכולה, כשלעצמה, ללמד סנגוריה על הגוף הזה.

ישראל צריכה לשמור על דו־שיח קרוב ומכבד עם ממשל טראמפ, אולם לבחון במשקפיים של תועלת ביטחונית נטו כל דרישה שתופנה אליה. עליה להמשיך במאמצי הסיכול נגד חמאס, להרחיב את פעולותיה גם לבלימת ההברחות וההתעצמות, ולא להסתמך על הסדרים מדיניים שתלויים ברצונו של חמאס. היא גם לא צריכה לשלם תמורות כלשהן רק כדי להטיל על חמאס את האשמה בהיעדר ההתקדמות. אם טבח 7 באוקטובר איננו מספיק כדי להבהיר מיהו חמאס, שום דבר אחר לא יעשה זאת.

העוצמה חשובה יותר מאהדה

מזירת עזה נעבור ליתר הזירות הפתוחות: למרות הזמן הרב שחלף, המלאכה לא הסתיימה גם בהן. אם ישראל תתכופף כעת תחת לחץ מדיני ותתפשר על אינטרסים ביטחוניים חיוניים כמו חופש פעולה ביטחוני מלא, הסרה מוחלטת של איומים, פירוז אמיתי וריסוק מוחלט של תשתיות הטרור נשמיט במו ידינו את כל מה שהשגנו במחיר נורא. אויבינו אינם מפרשים ויתורים כרצון טוב או כפתיחת דף חדש, אלא כחולשה וכהזדמנות להתארגן מחדש לקראת הסיבוב הבא.

יתרה מכך, גם המדינות המתונות באזור, שאיתן אנו שואפים להרחיב את מעגל השלום והכלכלה, אינן מחפשות שותפה חלשה ומוחלשת אפילו אם היא זוכה לאהדה רגעית בוושינגטון או באירופה. במזרח התיכון כורתים בריתות עם החזק, עם מי שמסוגל להגן על עצמו ועל בעלי בריתו, ולא עם מי שמתקפל מול איומים.
האחריות של ההנהגה בישראל היא להסביר לממשל האמריקני, בשיח פתוח וכן של ידידים ושותפים, כי הגשמת חזון השלום והשגשוג האזורי עוברת דרך ניצחון מוחלט וביטחון בלתי מתפשר. האהדה העולמית היא משאב הפכפך וחולף. הביטחון הלאומי שלנו הוא תנאי הקיום.

אם נבחר בניצחון, האהדה וההשתלבות יגיעו בעקבותיו. אם נתפתה לאהדה על חשבון הניצחון בסופו של דבר נאבד את שניהם.

פורסם במקור ראשון, בתאריך 27 בנובמבר 2026.

*הדעות המובעות בפרסומי מכון משגב הן על דעת המחברים בלבד.